



Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Perfectionem fraternæ charitatis præceptum Christi esse vocatam, ob alia[m] perfectionis proprietatem, quòd iustos fortes ad laborandum efficiat. Cap. xxxij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

nam aperit charitati erga Deum, & Ecclesiam ipsam, ac eius partes ruetur, & tamquam membra eiusdem corporis colligata & unita firmiter, conseruat.

Perfectionem fraterna charitatis preceptum Christi esse vocatam, ob aliam perfectionis proprietatem, quod iustos fortes ad laborandum efficiat.

CAPVT XXXIII.

Iam videamus quo pacto fraterna charitas postremum incommodum membrorum spiritualium pellat, & religiosos sectatores ad laborandum roborat, & aptos ad salutem animarum procurandam efficiat. Quod ex ipsa natura ministeriorum, quibus proximorum salutem vacamus, manifeste perspicitur. Nam animarum cura, si ad aduersarios, qui eam impediunt, conferatur, prelium quaedam imaginem; si vero ad homines, quorum salus spiritualis procuratur, cuiusdam procreationis similitudinem praefert. Primum quidem salutis animarum procuratio bellum est, illudque acerbum & periculosum, quod non aduersus carnem, & sanguinem geritur, sed contra principes, & potestates tenebrarum, contra mundum vniuersum, contra concupiscentiam nostram, domesticum hostem, suscipitur. Quis enim aduersatur nobis, cum homines a peccatis abducimus, nisi Diabolus, qui daemonum cuneos, & cohortes educit, ne amittat eos, qui seipsum sponte in iniquitatis potestatem dederunt? Quis obstitit nobis, nisi mundus vniuersus, timens ne suae factionis mundanos homines eo derelicto ad militandum sub Christi vexillum conuolent? Quis repugnat, & oblectatur nisi caro, affectus suos illecebris delinens, ac deliciis alliciens, ne eam solam, & ingloriam derelinquant? Noua bella elegit Dominus (cecinit Debra propheta) & portas hostium ipse subuertit. Nam veteribus praeliis, quae pro temporali Israelitarum salute gesserat praetermissis, noua bella istis nouis hostibus indicit: cum non pro salute corporum, sed pro animarum liberatione dimicet; & nouum praeliandi modum, non hasta, & ferro, sed suorum militum persecutionibus, laboribus, & diuini coelestis dux fortissimus huius belli Christus est, quem Pater non solum testem dedit populis (vt est apud Isaiam) sed etiam ducem, & praecipuum gentibus. Et Ieremias ait: Et erit dux eius ex eo, & princeps de medio eius, producat, & applicabo eum, & accedet ad me. Quis enim iste est, qui applicet cor suum, vt appropinquet mihi, ait Dominus. Quibus verbis Ducis Christi amorem eximium erga Patrem significat. Nos autem milites huius Ducis sumus, si eius vexillum sequentes in hanc tam celebrem expeditionem egredimur. Omnes inquam religiosi sunt Christi milites, siue solo exemplo, siue etiam verbo, & doctrina, aduersus Daemones bella conficiant. Hos Christus instruit luce ex alto demissa, armavit virtutibus, roborauit donis, & vestiuit religionis insignibus, vt spiritualium hostium phalanges prosternant, & alios fideles tanquam infirmos a Daemones incursum defendant. Ideo lectum Salomonis, id est, Ecclesiam sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israel, omnes tenentes gladios, & ad bella doctissimi. Qui sunt isti fortes sanctam Ecclesiam ambientes, nisi Euan-

Inuic. 5.

Isaia 51.

Iere. 30.

Cant. 3.

A gelij ministri; qui ab ipsis daemonum faucibus animas extrahunt; a laqueis inextricabilibus mundi illas eripiunt; & a carnis insultibus, & impetu feroci defendunt? Quem gladium tenent in manibus, nisi illum de quo Paulus: Galeam salutis assumite, & gladium spiritus, quod est verbum Dei. Illum inquam, de quo alibi dictum est: Vniuersus est sermo Dei & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti, pertinens vsque ad diuisionem animae; & spiritus, compagum quoque & medullarum, & discretor cogitationum & intentionum cordis. Hoc gladio tentationes iugulant, mundi fallacias trucidant, iram, superbiam, luxum, & alia vitiorum monstra proscindunt. Et quare sunt ex fortissimis Israel, nisi quia (vt ait Beda venerabilis) qui vel praedicando praesentem Ecclesiam pacem tueri; vel contemplando eam, quae in caelis est, cupiunt intueri, necesse est vigilare, stare in fide, viriliter agere, confortari, ac diuina se dignos visione reddere curent? His est Dominus fortitudo reuertentibus de bello ad portam, qui post partam victoriam, dum ad secreta cordis reuertuntur, ibi Deum, solum praeteritorum laborum remuneratorem, sed nouae fortitudinis datorem inueniunt, vt denuo inuisibilibus hostibus bellum indicant, & verbis aduersus eos, exemplisque fortiter dimicent.

Ephef. 6.

Hebr. 4.

Beda lib. 3. in Cant. 6. 30.

Isaia 28.

C Si ergo cura salutis proximorum bellum est, duabus rebus inter alias maxime indiget, quae in terrenis etiam bellis sunt admodum necessariae, nempe militum fortitudine, & agminum ordine, ac recta dispositione: haec autem duo sine mutua charitate haberi non possunt. Ad hoc bellum spirituale necessaria est militum fortitudo; quoniam si pueri ad praeliandum proficiantur, id est, homines carnales, & imperfecti, illos daemones aduersarii nostri proacriter irridebunt, illorum conatus, & pugnas contemnent, insultabuntque eis, dicentes: sagittae paruulorum factae sunt plagae eorum. Quicumque autem charitate sunt vacui, & contentionibus, atque rixis deseruiunt, pueri sunt imbecilles, atque adeo minus idonei ad onus huius belli suscipiendum. Videamus an hoc ex Paulo eliciatur. Tanquam paruuli in Christo (inquit) lac vobis potum dedi, non escam, nondum enim poteratis, sed nec nunc quidem potestis, adhuc enim carnales estis. Quare, o Apostole, Corinthij sunt paruuli: quare carnales: quare adhuc vult ad panem edendum inualidi? quantum magis ad pugnas, & bella. Quare: Cum enim (ait) sit inter vos zelus & contentio, nonne carnales estis, & secundum hominem ambulatis? Itaque qui tales sunt, & inuidiosus, atque amulatiunculis colla submitunt necesse est, vt has pueriles contentiones deponant, adolescant charitate, augeantur dilectionis viribus, si cum tam acris inimicis volunt inire certamen, & ab eorum manibus animas peccatorum eripere. In vnum agmen amore cogantur, & quisque arma aliorum, id est, ministeria linquens, proprio telo armatus incedat, & locum sibi in agmine designatum non deferat.

Esai. 63.

1. Cor. 3.

E Deinde necessaria est militum mutua consensio, & haec non in alio, quam in charitate consistit: nam sic vniuersi consentientes, & se inuicem iuuantes, inuicti, & insuperabiles euadent. Vt enim res a Deo conditae singulae per se suprae, bonae quidem sunt, quare, vidit Deus lucem quod esset bona, & firmamentum, quod esset bonum: at omnes simul copulatae sunt, non tantum bona, sed optima; Vnde vidit Deus cuncta quae fecerat, & erant valde bona. Sic in huius militum sectatoribus, fieri quidem potest, vt quisque sit fortis, & robustus, non tamen ita, vt solus possit agminibus aduersariis resistere, vel saltem ea valeat superare, sed aliis comitus, & adiutus militibus, fortissimus efficiatur; &

Gen. 1.

Gen. 28.

robu

robustissimus, adeo, ut hostium cuneos vincat, & in fugam conuertat. An non vna manus auxilio alterius indiget, ut aliquis operisfaciat, & quoduis aliud, membrum aliorum virtute sustentatur, atque fulcitur, ut in actionem sibi propriam incumbat? Ita Christi miles aliorum auxiliis roboratur, ut suas partes agat, & onus sibi demandatum sustineat. Audiamus Basilium pulcherrimè, ut solet, hunc locum explicantem. Magis vnusquisque nostrum (inquit) ope, & beneficio proximi opus habet; quam manus manu altera. Cùm enim videam nullum ex membris nostris per se ad actionem aliquam peragendam satis sibiipsum esse, quomodo in animum inducere potero, atque mihi persuadere, meipsum mihi ad omnia huius vitæ munia suffecturum? Neque enim pes tutò vnquam gressum fecerit, nisi ab altero, simul ac se mouerit, fulciatur; nec etiam oculus probè rem aliquam intuendo cognosceret, si participem officij alterum non haberet, vel pari studio rei videndæ intentum. Sed & auditus acutior ille esse solet, qui per vtrasque aures vocem excipit: apprehensio etiam illa fortior existit, quæ ope digitorum, & ambatum manuum vitur. In summa, nullam rem, neque ex iis quæ natura ipsa profert, neque quæ à nostra suscipiuntur voluntate, sine conspiratione, & mutuo consensu eorum, quæ generis sunt eiusdem, perfici posse video.] Si hæc ita se habent, & tam necessaria est non solum in bello, sed etiam in alia quavis actione militia, aut agentium mutua concordia, quæ dementia erit, si nos milites in ipso conflictu prælij minimè consentiamus, si fiat quasi miraculū, & non à Deo & versus fuerit gladius vnus cuiusque nostrum ad proximum suum, & inde sequatur caedes magna nimis? Quis erit euentus belli, in quo omnes hostes licet inter se contrarij conspirauerint, ut se à nobis defendant, nos autem diuisi, & militari disciplina destituti, non in illos, sed in nos ipsos tela torqueamus, & sicut contra inimicos præliemur? Quæ victoria, vbi vnus non iuuat alium, sed irrisione, detractio, & aliis modis impedit, ne hostem proterat, atque prosterнат? Videns ergo Dominus quantum malum ministris suis, & quantum damnum Ecclesiæ accidere posset ex ista discordia, cùm septuaginta duos discipulos ad munus prædicationis, hoc est, ad spiritualem pugnam delegisset, misit eos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem; & locum, quo erat ipse venturus, ut vel ipse binarius numerus magister esset charitatis, eoque sui muneris admoneret. Non soliuiagi incedant, sed bini, & non tam corpore, quam amore sociati; nam ad hunc spirituales conflictum peragendum, melius est duos esse quam vnum, ut Salomon ait; habent enim emolumentum societatis suæ: si vnus ceciderit, ab altero fulcitur; & si dormierint duo, fouebuntur mutuo; vnus quomodo calefiat? & si quispiam præualuerit contra vnum, duo resistunt ei.] Quemadmodum astra cæli, quæ in diuinis literis militia cæli vocantur, inter se ordinatè disposita, & quadam pace & tranquillitate super nostrum medium orbem prodeuntia, mundū istum inferiorem conseruat, & intemperies, morbos, & mortes propellunt; si autem ab hac pace deciderent, & inter se disceptarent, & seipsa disperderent, & tempestatum, & morborum, & interitus causa esset illa discordia: ita religiosi & Ecclesiastici, qui sunt militia Dei, quam in Ecclesia conuocauit, ut ab hominibus mentis cecitatem, & vitiorum obscenitatem auerteret, lumen autem diuinum, & virtutum salutem afferret, pace bene dispositi & dilectione ligati, mirabiles in secularibus tamquam in corpo-

ribus infirmis effectus præstabant, & influxu quodam doctrinæ salutaris virtutes illis, & bonorum operum cumulum afferrent: diiuncti verò & dissociati prauis discordiæ exemplis, animoque turbato, & minime quierò, quid illis, nisi scandala, emulationum fructus, & quid sibiipsis, nisi perniciem & exitium reportabunt?

Deinde hominum conuertendorum munus, quædam est spiritualis generatio. Ita enim illud Paulus Apostolus vocat, suis Corinthiis in hunc modum scribens. Nam si decem millia pædagogorum habeatis in Christo, sed non multos patres; nam in Christo Iesu per Euangelium ego vos genui.] Cui concinit eodè sanctus Spiritus plenus Iacobus Apostolus. Voluntariè (inquit) genui nos verbo veritatis, ut simus initium aliquod creaturæ eius.] Merito autem animarum conuersio hoc nomen sortita est, quia ad formam procreationis naturalis quidam est à priuatione vitæ, ad vitæ ipsam progressus, quo homo definit esse, quod erat, & incipit esse, quod non erat. Erat enim filius Diaboli, incipit esse filius Dei: erat vas tenebrarum, & dånationis, incipit esse vas lucis, & electionis: erat substantia peccato obscena, Deo non viuens, incipit esse substantia pura & immaculata, Deo viuens. Ut autem naturalis procreatio à principio perfecto emanat; neque enim pueri generare valent, & speciem humanam aliis communicare, sed viri, in quibus natura viget, & ad debitam perfectionem peruenit: ita & hæc generatio spiritualis, quæ esse diuinum imperit; in ministro, qui spiritualiter generat, perfectionem charitatis & virtutum requirit. Ideo enim (ait Gregorius) binos ad prædicandum discipulos Dominus mittit, quatenus hoc nobis tacitus innuat, quia qui charitatem erga alterum non habet, prædicationis officium suscipere nullatenus debet.] Qui ergo non est perfectus charitate, non est idoneus minister Euangelij, sed inanis administrator vanitatis: non est pater virtutum, sed genitor vitiorum: nam ad generandas animas procedens, verbo quidem Christum annunciabit: sed signis, & gestu, & modo annunciandi hoc verbum, seipsum, & suam vanitatem, & ambitionem prædicabit, & auditores contagione tantæ pestis inficiet.

Et mihi sanè attentè hanc rem consideranti, visum est, sanctam dilectionem Euangelij ministris vniuersa tribuere, quæ spiritualis generatio, ut rectè succedat, requirit. An in parentibus necessarius est vitalis calor, ne spiritualis actio suo fine frustretur? Sed huc ea charitas tribuit, quæ minister Euangelij aliis fratribus, & ministris adiungitur; eorum enim orationibus fultus, exemplis prouocatus, doctrinis instructus, calorem istum vitalem concipit, prædicationis fidelem comitem. Hoc enim est, quod supra ex Ecclesiaste adduximus: Si dormierint duo, fouebuntur mutuo, vnus quomodo calefiat? Simil dormiunt, qui in lecto religionis decumbentes, & charitate cooperiti, orationi & sanctis occupationibus instant; isti enim mutuis desiderijs, & actionibus in tepefcunt: solus autem dormit, qui animo ab aliis segregatus orat, aut occupatur: non habet enim iuxta se aliquem amore coniunctum, à quo calefiat. An requiritur vigor & robur ad difficultates sustinendas, quæ in hac procreatione se offerunt? Eri enim purissima suavitate non caret, homines à face peccatorum eripere, & in viam sanctitatis reuocare, neque etiam caret difficultate: Nam & profusus lacrymis assidue orandum est, ut Deus hanc felicem metamorphosim efficiat, quæ homo ex bestia, in Angelum commutatur; & infatigabiliter studiis, iuneribus, & contentione maxima elaborandum. Vt enim leæna gemitibus

Basilius
orat. 1. de
amore.

1. Reg. 14.

Lucæ 10.

Eccles. 4.

1. Cor. 4.

Iacob. 1.

Greg. h. 12. in
Euang.

Eccles. 4.

Galat. 4. carulos suos exsuscitat, & lambendo informat; sua Christi minister spirituales filios, tum genitibus & lacrymis ad Deum directis, tum suavitate, & dulcedine filius ostensa eos gratia suscitatur, & virtutibus decoratur. Filioli (inquit Paulus) quos iterum parturio donec formetur Christus in vobis. Sed hunc vigorem charitas præstat ministrorum corda dilatans, ut in his difficultatibus non hereant, ad finemque sibi propositum conversionis animarum alacriter curant.

Psal. 118. Viam (inquit Regius vates) mandatorum tuorum cucurri, cum dilatasti cor meum. Tunc profecto currimus viam diuinorum mandatorum, quæ omnia in Dei cultum & proximorum utilitatem tendunt; tunc ad nostra instituta obseruanda festinamus, quorum scopus est vitiorum euulsio, virtutumque plantatio, cum Deus liberaliter nobiscum se gerens corda nostra charitate dilatat, & ab angustis proprii amoris & anxietate liberat. Iste quippe angustus est valde, qui ad propria commoda solum anhelat, & in sui gloriam inanem, & honorem suspirat; illa verò latissima, quæ proprias commoditates postulat, ut aliis se vtilem & opportunam exhibeat. An necessarius est spiritus in verbo, & quoddam Deus det voci suæ vocem virtutis, & vox Domini confringat cedros Libani, & comminat eos tamquam vitulos Libani? Sed in hunc spiritum an efficacitatem, hæc vocis virtutem, non subministrant literæ, non humana sapientia, non splendor orationis, non voces, & gestus, sed charitas. Hæc enim est virtus, & potentia viri Apostolici, quæ peccatores mouet, exterrit, atque conuertit, quæ exaltatus super gentes & regna, euellit, & destruit, & disperdit, & dissipat, & ædificat, & plantat. Sine illa autem sonus est inanis, efficacia priuatus, qui fortè delectare potest, sed mouere omnino non potest. Manifestè quidem Paulus hoc docet. Si linguis (inquit) hominum loquar & angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum velut æsonans, aut cymbalum tinniens: Etsi habuero prophetiam, & omnem scientiam; etsi habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum. Vtinam non hoc experientia docuisset, nam qui non animas iuuare, sed se ipsum, & non Christum prædicare cupit, ea quæ rit plebi proponenda, quæ aures mulceant, auditores delectent, & admittentur, non verò quæ peccatorum sceditatem, virtutumque decorem ostendant. Annunt miseri auditoribus, si non verbo, saltem plausu & concursu dicentibus: Nolite aspirare nobis, quæ recta sunt, loquimini nobis placentia, videte nobis errores. Hinc hodie tam multi ministri Christi & tam pauci. Multi etenim sunt, qui ambitione distent; gloriam prædicationis ambiunt, & videri magistri cupiant, quique sua quarant, non quæ Iesu Christi. Pauci verò, qui proximorum charitate permoti non honorem, sed onus, non gloriam inanem, sed labores præliandi cum vitiiis, doctrina ex plòque suscipiant.

Tandem, cum vir spiritualis se inuenit annis oneratum, senectute confectum, vitiis spoliatum, charitas est, quæ labores, animarumque lucra supplet; hæc est, in cuius complexibus insepelitur. Non potest præ lassitudine laborare, amat proximum, & optat, quantum in se est, eius occupari profectibus, & ita laborat: Non potest verbum Dei seminare, amat, & ita prædicat: Non potest confessiones excipere, amat, & ita excipit: Non potest corpus macerare ieiuniis, vigiliis insistere, & his operibus antea confectis tamquam quibusdam vestimentis calescit; amat, & desiderat, & laborum præteritorum recordationibus calorè concipit, amorèque & charitate ad ferculū pertinet paci-

A fici Salomonis. Hoc namque est, quod in amoris cætico sponsa significat. Ferculum (ait) fecit Rex Salomò de lignis Libani, columnas eius fecit argenteas, reclinatoriū aureū, ascensum purpureum, media charitate construit. Quid ferculum istud pacifici nostri Christi designat, nisi sanctorum numerum, in quibus suauissimè requiescit? Ad hoc ferculum ligua Libani imputribilia pertinent, illi scilicet, qui omnia peccata, & crimina detestantes, veram animi puritatem sectantur, & columnæ argenteæ, scilicet Episcopi, & Doctores, qui sanctissimè viucentes in Ecclesia verbo prædicationis resonant, & in peccatis dormientes ad bellum contra inuisibiles aduersarios vocant; nec non & reclinatorium aureum nimirum mentes sancto otio vacantes, quæ contemplationi diuinorum insistent, & auro diuini amoris splendent. Spectat etiam ad hoc ferculum pacifici Salomonis ascensus purpureus, illi nempe, qui populo cruore respergi pro fide vitam effuderunt, illi etiam, qui mortificationem Iesu Christi in corpore suo circumferentes, non breuè, sed longum genus martyrij pertulerunt. Sed quid nos miseri (inquit Gregorius) atque omni fortitudine destituti, quid acturi sumus? Ecce in hoc ferculo columna esse non possumus, quia in nobis, nec fortitudo operis, nec lumen emicat prædicationis. Reclinatorium aureum non habemus, quia nec dum sicut oportet, per intellectum spiritualem requiem internæ claritatis aspicimus. Ascensus purpureus non sumus, quia pro Redemptore nostro fundere sanguinem non valeamus. Quid ergo de nobis agendum est? Quæ spes erit, si nullus ad regnum peruenit, nisi qui tummis virtutibus præditus fuerit: sed adest quoque nostra consolatio: Amemus in quantum possumus Deum, diligamus & proximum, & simul quoque nos ad Dei ferculum pertinemus: Quia sicut illic scriptum est: Media charitate construit. Habe quippe haritatem; & ibi sine dubio pertinet, ubi & columna argentea erigitur, & ascensus purpureus tenetur. Charitas ergo est, quæ pro omnibus laboribus supponitur, & eorum vicem gerit, sine qua quantumvis magni, nullius reputantur valoris. Est enim principium, à quo procedunt; & si ab alio principio exeant, inanes sunt, & infructuosi: Est medium, quo decorantur, sine quo sunt insulsi, & deformes? Est finis ad quem referuntur, etsi ad alium referantur, non aurei sunt, & pretiosi, sed viles & plumbei: Est denique omnium compendium meritum, quoniam desiderando, & amando præmia virtutum acquirimus, quas imbecillitate impediti exercere non possumus. Hanc perfectionis partem; tam necessariam ad vitæ spiritualis perfectionem, ad religionis conseruationem, & animarum conuersionem, meritò Christus mandatis omnibus ante posuit, & tamquam vniuersorum mandatorum summam singulari præcepto fanciuit dicens, Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos.]

Perfectionem fraternæ charitatis Christi præceptum appellari, propterea quod excellentias perfectionis contineat.

CAPVT XXXIV.



ANDEM Saluator noster præceptum de hac perfectionis parte, à se latum, suum præceptum nuncupauit, ut dignitatem, & præstantiam fraternæ charitatis ostenderet. Quæ tan-

ra est

Can. 7.

Greg. h. 14. in Ezech.

1. Cor. 13.